

Joachim Roman Bar

Na marginesie deklaracji o beatyfikacji królowej Jadwigi

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 30/3-4, 289-291

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

O. JOACHIM ROMAN BAR OFMCONV

**NA MARGINESIE DEKLARACJI O BEATYFIKACJI
KRÓLOWEJ JADWIGI**

1. Nowy Kodeks prawa kanonicznego z 1983 r. (kan. 1187) potwierdził zasadę stosowaną od dawna w Kościele, że kult publiczny można oddawać tylko tym sługom Bożym, którzy autorytetem Kościoła zostali zaliczeni w poczet błogosławionych albo świętych. Papież Jan Paweł II w konstytucji apostołskiej *Divinus perfectionis Magister* z 25 I 1983 r. (nr 15) jeszcze raz w naszych czasach stwierdził, że tylko wyłącznie papieżowi przysługuje prawo orzekania o przyznawaniu sługom Bożym kościelnego kultu publicznego.

2. Decyzja papieża o dokonanej beatyfikacji albo kanonizacji jest ogłaszana w odpowiedniej i jasnej formie, aby wierni mieli pewność, że mogą oddawać cześć liturgiczną danej osobie. Takiego dokumentu wyraźnego nie było o beatyfikacji bł. Jadwigi królowej do dnia 8 VIII 1986 r.

Wydana w dniu 8 VIII 1986 r. deklaracja Kongregacji dla Spraw Kanonizacji upewnia nas¹, że królową Jadwigę należy uważać jako beatyfikowaną w dniu 8 czerwca 1979 r. przez odprawienie Mszy św. przez pap. Jana Pawła II w katedrze na Wawelu według formularza ku czci bł. Jadwigi, zatwierdzonego przez Kongregację dla Sakramentów i Kultu Bożego.

3. Dla zrozumienia tej deklaracji, należy rozważyć kilka spraw. Pa-

¹ Tekst deklaracji przysłany do Kurii Metrop. w Krakowie. Nr 7 tejże deklaracji zawiera tekst istotny: „Joannes Paulus II concessione praedicti Dicasterii (tzn. Kongr. Sakramentów i Kultu Bożego) ratam habuit, cum Cracoviam petens, die 8 Iunii a. 1979, in cathedrali templo sollemniter Hedvigis, Poloniae Reginae, festum cum Missa celebravit. Instante Em. mo Domino Francisco Card. Macharski, Archiepiscopo Cracoviensi, ut de his omnibus publicum ederetur documentum, Summus Pontifex, in audientia diei 9 Maii a. 1985 infrascripto Cardinali Praefecto concessa, declaravit Hedvigem Poloniae Reginam beatorum honores plene consecutam esse. In eadem audientia Summus Pontifex, ne ex singularitate casus praeiudicium aliquod suetis procedurae normis obveniret, mandavit ut si de Hedvigis canonizatione agi in posterum contingerit, praeter suetas observandas condiciones, de virtutibus modo heroico exercitis antea plenius disseratur. Summus Pontifex Joannes Paulus II die 4 mensis Augusti a. 1986 supra relatam eiusdem Congregationis pro Causis Sanctorum Declarationem approbare ratamque habere benigne dignatus est ac publici iuris fieri iussit”.

pieź św. Pius X dekretem z 28 IV 1914 r.² autorytatywnie wyjaśnił, że zamieszczenie w kalendarzu liturgicznym czy w mszale lub brewiarzu imion sług Bożych nie beatyfikowanych, nie może oznaczać beatyfikacji czy to formalnej czy równoznacznej.

Takie umieszczenie w kalendarzu liturgicznym archidiecezji krakowskiej i zatwierdzenie formularza Mszy św. oraz modlitw w liturgii godzin (brewiarzu) o bł. Jadwidze królowej otrzymała archidiecezja krakowska na kilka tygodni przed pierwszą podróżą apostolską do Polski pap. Jana Pawła II. Był to wielki dar dla Kościoła w Polsce, o czym wspominał Ojciec św. przy powitaniu w katedrze na Wawelu w dniu 6 czerwca 1979 r., po przyjeździe do Krakowa³. Papież przywiózł ze Stolicy św. Piotra dwa dary. Jeden to decyzja Stolicy Apost., aby w kalendarzu liturgicznym Kościoła powszechnego wspomnienie liturgiczne św. Stanisława biskupa było wspomnieniem obowiązkowym, a nie dowolnym, jak dotąd. „Drugi dar — mówił Ojciec św. — który przynoszę, łączy się z drugą postacią tej katedry, naszą umiłowaną królową Jadwigą, błogosławioną. Kongregacja dla Sakramentów i Kultu Bożego w porozumieniu z Kongregacją do Spraw Beatyfikacji i Kanonizacji zatwierdziła formularz Mszy świętej ku czci błogosławionej Jadwigi, którą odtąd będzie można wedle tego formularza odprawić”⁴.

Przyjazd do Krakowa pap. Jana Pawła II był głównie związany z jubileuszem św. Stanisława biskupa. W bogatym programie pobytu Ojca św. w Krakowie nie podkreślono sprawy wyniesienia na ołtarze bł. Jadwigi królowej. W dniu 8 czerwca 1979 r. wieczorem, kiedy Papież sprawował liturgię Mszy św. ku czci bł. Jadwigi królowej, homilia była poświęcona zakończeniu Synodu Archidiecezjalnego, a tylko przy końcu przemówienia wspominał Ojciec św., że po raz pierwszy sprawuje liturgię mszalną według formularza ku czci bł. Jadwigi. Ale nie poświęcił nowej Błogosławionej żadnego zdania związanego z jej życiem czy jej znaczeniem dla Kościoła. Może dlatego fakt zgody Stolicy Apost. na oddawanie kultu publicznego bł. Jadwidze niejako umknął uwagi wiernych.

4. Kiedy po wyjeździe z Krakowa Ojca św. zastanawiali się kaniści, czy należy teraz mówić o dokonanej beatyfikacji królowej Jadwigi, zdania były podzielone, bo przypominano wyżej wspomniany dekret pap. św. Piusa X z 1914 r. Natomiast w dyskusji nie zwrócono uwagi, że Papież osobiście odprawił Mszę św. według formularza ku czci bł. Jadwigi.

Podniesione wątpliwości potwierdziło gruntowne studium o beatyfikacjach ogłoszone w Rzymie w 1983 r. przez podsekretarza Kongregacji dla Spraw Kanonizacji ks. prał. F. Veraja. Po wyliczeniu wszyst-

² AAS 6 (1914) 235.

³ *Gaude Mater Polonia*, Kraków 1981 s. 151.

⁴ Tamże, s. 197.

kich beatyfikacji dokonanych od XVI wieku, przytoczył autor jeszcze pięć spraw zakończonych w okresie od 1961 r. udzieleniem tylko pozwolenia na odprawianie Mszy św. i liturgii godzin według zatwierdzonego formularza. Jest to odrębny wykaz, po wykazie dokonanych beatyfikacji. Sprawa bł. Jadwigi królowej jest piątą w wykazie⁵.

5. Po ogłoszeniu w 1983 r. nowego prawa o procedurze kanonizacyjnej należało się upewnić, co trzeba dalej czynić, aby mogła nastąpić kanonizacja bł. Jadwigi. Omawiana deklaracja przychodzi z pomocą, gdyż jasno wskazała (nr 7) w jaki sposób mają być prowadzone dalsze prace, aby można było zaliczyć bł. Jadwigę w poczet świętych. Mianowicie najpierw należy otrzymać dekret stwierdzający heroiczną cnót bł. Jadwigi a potem przedstawić dowody na dokonany jeden cud za wstawiennictwem bł. Jadwigi.

Praca Postulacji bł. Jadwigi w Rzymie będzie polegać na tym, aby pod kierunkiem Relatora Kongregacji przygotować *Positio* zawierającą materiały krytyczne odnoszące się do życia, cnót i sławy świętości bł. Jadwigi. Główny nacisk w pozycji ma być położony na dowody świadczące o heroicznosci cnót. Pozycja będzie przedstawiona do dyskusji pięciu konsultorom historykom, a po pozytywnym wyniku, do dyskusji ośmiu konsultorom teologom, wreszcie do dyskusji komisji kardynalskiej.

Osobną pozycję musi Postulacja przygotować na temat cudu, dla przeprowadzenia przepisanej dyskusji w konsulcie lekarskiej, w komisji teologów i komisji kardynałów.

Dopiero uzyskanie dekretu zatwierdzającego heroiczną cnót bł. Jadwigi i dekretu zatwierdzającego nadprzyrodzoną przedstawionego przypadku jako cudownego, otworzy drogę do kanonizacji bł. Jadwigi. Potrzeba więc jeszcze wiele pracy i modlitwy.

6. Sprawa bł. Jadwigi królowej jest nietypowa, beatyfikacja nastąpiła w sposób specjalny, bez wydania przez Stolicę Apost. dekretu zatwierdzającego niepamiętny kult oddawany Błogosławionej i bez dekretu stwierdzającego heroiczną jej cnót. Stąd nie może stworzyć precedensu dla innych podobnych spraw dawnych czekających na decyzję Stolicy Apostolskiej. To wyraźnie podkreśla omawiana deklaracja, powołując się na decyzję Papieża (nr 7).

⁵ F. Veraja, *La beatificazione, storia, problemi, prospettive*, Roma 1983 s. 164—165.